

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Передмова

У 4-му класі передбачається перевірка навчальних досягнень учнів з літературного читання. Однією з найважливіших є перевірка досвіду читальної діяльності учнів, зокрема обізнаність з колом дитячого читання, практичне засвоєння літературознавчих понять, вміння працювати з літературним твором, дитячою книжкою, довідковою літературою тощо.

Письмова перевірка досвіду читацької діяльності (робота з літературним твором) передбачає первинне ознайомлення учнів із текстом під час читання його самостійно мовчки або пошепки. Після первинного ознайомлення з текстом, під час його опрацювання учні виконують 6-8 письмових завдань на перевірку обізнаності з колом дитячого читання, практичного засвоєння літературознавчих понять, сформованості вмінь визначати тему тексту, його основну думку, розрізняти жанри, встановлювати послідовність подій у творі, характеризувати вчинки дійових осіб, пояснювати зображувальні можливості художнього слова тощо.

Вимоги до завдань для поточної письмової перевірки досвіду читацької діяльності в 4-му класі подано в «Нових орієнтовних вимогах до оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів» на с. 35.

Діагностична картка 1

1. Прочитай текст мовчки або пошепки.

Ківш лиха¹

У багатого батька був один син, а батько нажив худобу неабияк, а таки чесно: багато поту вилилося з нього, багато крові зіпсувалось, поки заблищали у нього в кишені червінці.

Синові про те байдуже: він виріс серед червінців, та йому вони не дорогі були. Як дасть батько, то він так і сіє грішми, як половою, аж слід його сяє. Дививсь-дививсь на це батько — і гірко йому було, що син робити не хоче, а його заробленим добром так нехтує. Уже й казав і вмовляв — нічого не вдіє. Ото й надумавсь батько. Пішли якомсь батько з сином до річки, посідали, балакають.

Іде якийсь чоловік і несе горобця застріленого. І заманулося синові нащось того горобця купити, — зараз і виймає золотого.

— Дай мені! — каже батько.

Син дає. Батько заміривсь рукою стиха на річку, наче хоче золотого кинути, а син байдуже. Батько вдруге заміривсь. Син нічого.

Узяв батько тоді та й кинув у воду червінця. Син навіть і не спитав батька, нащо то й до чого, а зараз поліз у кишеню та й вийняв другого червінця. Батько бачить, що лиха година, та й каже синові:

— Ось віддай мені капшука з грішми!

Син дає. Тоді батько знов:

— Іди ж ти, — каже, — як оце ти є, та зароби червінця! Як заробиш — то тоді приходь...

Син аж засміявся.

¹ Найкраще. Навч. посіб. для уч. 4 кл. / Упоряд. А.І. Мовчун, Л.І. Харсіка. — К. : АВДІ, 2009. — 568 с. (С. 72-74)

— Піду! — каже. А собі думає: «От розумний батько — чи диво то — червінця заробити!»

От і пішов він: ішов він, — чи довго, чи ні, — та й замисливсь: «Що ж я робити вмю? Письма я знаю!» От і пішов він скрізь по городі шукати роботи письменської. Та куди не піткнеться — скрізь не треба. А тут уже й їсти хочеться.

Продав він кожушинку — ходить у легенькому, а вже холодна осінь. Прийшов у бакалійницю, проситься у крамарчуки, у прикажчики.

Питаються в нього:

— Де ж ви були? Що знаєте?

— Я, — каже, — жив біля батька, був коло хліборобства...

— Та й тільки? — кажуть йому. — Не треба нам таких. Узять вас хіба за хлопця-попихача, та ви більше з'їсте, ніж заробите.

Що його робити? А тут холодно, а тут їсти хочеться!.. Пішов він до Дніпра, там пароплавів та всяких суден без ліку стоїть.

Нічого робити — найнявся він лантухи тягати.

Так, як лозинка від вітру, гнувся він під тими лантухами важкими — ноги трусились, голова горіла. Увечері з незвички як упав на вулиці, так і заснув. Був би замерз, та солдат-поліціант побачив — до поліції відвіз: думав, що п'яний.

Другого дня — те ж, третього, четвертого — усе те ж. Він уже й недоїдає, й недопиває, щоб більше грошей зоставалося, а ще далеко до золотого, бо й плата мала, і сили в нього небагато.

Робить — і так усю осінь і зиму проробив. І вже по весні зібралось у нього стільки грошенят, що виміняв він за них золотого.

Тоді йде до батька. Прийшов, аж батько стоїть біля млина, саме біля річки.

— Здорові, тату!

— Здоров, синку! — каже батько. — Ну, синку, приніс?

Лізе син у кишеню та потихеньку, як скляне, виймає щось завернене у ганчірочку, а потім ще й у папірець, — еге, червінець, — та й боїться давати батькові.

Узяв батько, повертів того золотого у руках та як замірється на річку...

Син як ухопить батька обома руками за руку, як крикне не своїм голосом:

— Ой батеньку, батеньку!..

А сам зробився як не свій. Тоді засміявся та й каже:

— Ну, тепер я бачу, що ти знаєш, почому ківш лиха, як дістається червінець. Ось тепер ти мені син, і моя худоба тобі буде.

І з того часу син годі вже гроші розкидати — такий працьовитий та хазяйновитий зробився.

2. Виконай завдання.

Обери і познач правильну відповідь.

1. Твір «Ківш лиха» — це

А казка

Б легенда

В оповідання

2. Який син виріс у батька?

А працьовитий

Б красивий

В лінивий

3. Для чого батько відправив сина у світ?

А розважитися

Б навчитися заробляти самому

В подорожувати

4. Як син заробляв червінець?

А важкою працею

Б легко

В з усмішкою

5. Запиши, як ти розумієш вислів «чесно нажити добро».

6. З'єднай стрілками відповідні частини речень.

Як дасть батько, то він	•	•	найнявся він лантухи
і сіє грішми,			тягати.
— От розумний батько —	•	•	як половою, аж слід його
			сяє.
Нічого робити —	•	•	чи диво то — червінця
			заробити!

7. Пронумеруй пункти плану відповідно до змісту твору.

- Заповіт батька.
- Перевірка сина.
- Байдужий син.

8. Чого навчає ця казка? Запиши.
